

“Els mitjans convencionals es resisteixen al canvi”

“Los medios convencionales se resisten al cambio”

“The conventional media are resistant to change”

Manuel Campo Vidal no necessita gaire presentació: és un dels rostres de la comunicació més coneguts de l'Estat espanyol. Nascut a Camporrells (Osca) el 1951, és llicenciat en Periodisme i doctor en Sociologia, però també enginyer tècnic en Electrònica Industrial. Quatre dades del seu extens currículum: va presentar els informatius de TV1, va dirigir Antena 3 TV i va moderar el 1993 el primer debat electoral televisat entre l'aleshores president Felipe González i José María Aznar. Presideix des del 2006 l'Acadèmia de les Ciències i les Arts de Televisió. Francisco Lupiáñez va néixer a Avilés (Asturias) el 1977. Llicenciat en Economia i doctor en Societat de la Informació i el Coneixement, és professor dels Estudis d'Informació i Comunicació de la UOC i investigador del Grup de Recerca Interdisciplinària sobre les TIC (i2TIC).

Manuel Campo Vidal no necesita muchas presentaciones: es uno de los rostros de la comunicación más conocidos de España. Nacido en Camporrells (Huesca) en 1951, es licenciado en Periodismo y doctor en Sociología, además de Ingeniero Técnico en Electrónica Industrial. Cuatro datos de su extenso currículum: presentó los informativos de TVE-1, dirigió Antena 3 TV y moderó, en 1993, el primer debate electoral televisado entre el entonces presidente Felipe González y José María Aznar. Desde 2006 preside la Academia de las Ciencias y las Artes de Televisión. Francisco Lupiáñez nació en Avilés (Asturias) en 1977. Licenciado en Economía y doctor en Sociedad de la Información y el Conocimiento, es profesor de los Estudios de Información y Comunicación de la UOC e investigador del Grupo de Investigación Interdisciplinaria sobre las TIC (i2TIC).

Manuel Campo Vidal does not need much introduction: he is one of the most prominent media professionals in Spain. Born in Camporrells (Huesca) in 1951, he holds a Bachelor's degree in Journalism and a doctorate in Sociology, and he is also a technical engineer in Industrial Engineering. Four highlights from his extensive CV: he was a news anchor on TV1, directed Antena 3 TV and moderated in 1993 the first Spanish televised election debate between then-President Felipe González and his rival José María Aznar. He has been at the helm of the Academy of the Television Arts and Sciences since 2006. Francisco Lupiáñez was born in Avilés (Asturias) in 1977. He holds a B.A. in Economics and a doctorate in Information and Knowledge Society. He works as a professor in the UOC's Information and Communication degree programme and is a researcher in the Interdisciplinary Research Group in ICTs (i2TIC)

¿Cuáles son en tu opinión los cambios más importantes que han experimentado los medios de comunicación en los últimos cinco años? Han cambiado dos cosas. Por un lado, la crisis económica ha acelerado la situación. Por otro, se está acelerando un cambio de paradigma en virtud del cual el espectador está pasando a adoptar una posición mucho más activa que la que tenía hace unos años. Se están desarrollando medios de comunicación individuales que, en momentos de máxima atención, como el 11-M o los atentados del metro de Londres del 7 de julio del 2005, son capaces de crear unas redes que pueden acabar siendo más importantes que los medios convencionales. Por ejemplo: en el 11-M, el director de informativos de TV3 comentó que los SMS iban por delante de la televisión, que ya estaba informando prácticamente en directo. En el caso de Londres, el gobierno de Tony Blair dijo que no se publi-

»

What do you think are the most important changes in the media in the past five years? Two things have changed. Firstly, the economic crisis has sped things up. And secondly, a paradigm shift whereby spectators are coming to play a much more active role than they did several years ago, is also gaining momentum. Individual media are being developed, and at peak times, like in Madrid on the 11th of March 2004 or the London underground attacks on the 7th of July 2005, they are capable of creating networks that can end up being more important than the conventional media. On the 11th of March, for example, the news director at TV3 commented that the text messaging was ahead of the television, that was practically delivering live reports. In the London attacks, Tony Blair's government said that no photographs of the dead and from inside the tunnels would be published, but some citizens posted photos on their blogs snapped with their mobile

»

MANUEL CAMPO VIDAL CONVERSA AMB FRANCISCO LUPIÁÑEZ

Joan Roca de Viñas

“Sempre que ha aparegut un nou mitjà hi ha hagut una crisi molt profunda”

««

Quins creus que són els canvis més importants que han experimentat els mitjans de comunicació en els últims cinc anys? Han canviat dues coses. D'una banda, la crisi econòmica ha accelerat la situació. I, de l'altra, s'està accelerant el canvi de paradigma pel qual l'espectador està passant a una posició molt més activa de la que tenia fa uns anys. S'estan desenvolupant mitjans de comunicació individuals que, en moments de màxima atenció, com l'11-M o els atemptats del metro a Londres el 7 de juliol del 2005, són capaços de crear xarxes que poden acabar sent més importants que els mitjans convencionals. A l'11-M, per exemple, el director dels informatius de TV3 va comentar que els SMS anaven per davant de la televisió, que n'estava informant pràcticament en directe. En el cas de Londres, el govern de Tony Blair va dir que no es publicarien fotografies de l'interior dels túnels i dels morts, però hi van haver ciutadans que van penjar

en els seus blogs fotografies fetes amb telèfon mòbil i, dos dies després, les van publicar *The Times* i *The Washington Post*. No només podem considerar els factors polític, tecnològic i econòmic com a motors de canvi, sinó que n'hi ha d'altres, que són els costums i els usos que la gent fa dels mitjans de comunicació.

La cultura participativa és un factor més dinàmic que el mateix sector audiovisual? Sí, ho vam veure a les eleccions nord-americanes. L'ús de les xarxes socials a la campanya del president Obama ha servit per a tres coses molt importants: popularitzar-la, recaptar fons i com a sistema d'organització del voluntariat. És una nova situació, que crec que canviàrà la manera de fer les campanyes electorals a tot el món.

Com canvia això el sector? Jo diria que no és tan flexible com el ciutadà... Tinc la percepció que en els mitjans de comunicació convencionals hi ha una resistència seriosa al canvi. És veritat que s'està

««

carían fotografías del interior de los túneles y de los muertos, pero algunos ciudadanos colgaron en sus blogs fotografías realizadas con el teléfono móvil; dos días más tarde, *The Times* y *The Washington Post* las publicaron. Los factores político, tecnológico y económico no son los únicos motores de cambio, sino que hay más, como por ejemplo las costumbres o el uso que hace la gente de los medios de comunicación.

¿La cultura participativa es un factor más dinámico que el mismo sector audiovisual? Sí, lo vimos en las elecciones norteamericanas. El uso de las redes sociales en la campaña del presidente Obama ha servido para tres cosas muy importantes: popularizarla, recaudar fondos y como mecanismo para organizar al voluntariado. Es una nueva situación que creo que cambiará la manera de llevar a cabo las campañas electorales en todo el mundo.

««

phones and two days later they were published in *The Times* and *The Washington Post*. Not only can we consider political, technological and economic factors as engines of change, but there are also others, such as customs and how people use the media.

Is participatory culture a more dynamic factor than the audiovisual industry itself? Yes. We saw it in the American elections. Social networks were used in President Obama's campaign for three main purposes: to spread the word about the campaign, to raise money and to organise the volunteers. This is a novel situation which I think will change how election campaigns are run all over the world.

How does this change the industry? I would say that it's not as flexible as individual citizens... My perception is that the conventional media are seriously resistant to change. It is true that they are undergoing a profound transformation; in the case of the audiovisual

¿Cómo afecta todo esto al sector? Yo diría que no es tan flexible como el ciudadano... Tengo la sensación de que, en los medios de comunicación convencionales, hay una resistencia seria al cambio. Es cierto que estamos viviendo una transición muy profunda. En el caso del mundo audiovisual, por ejemplo, el salto del analógico al digital está cambiando el mundo. También hay una transición hacia un multicanal, que conlleva una fragmentación altísima de la audiencia y, por lo tanto, una posible atomización del mercado publicitario. Por lo tanto, se están redefiniendo los parámetros que regían las audiencias, la publicidad y el modelo de negocio tradicional de los medios de comunicación convencionales. La transición es muy profunda y el hecho de que coincida con una crisis económica grave provoca que se esté dando en unas condiciones muy severas. Y eso conllevará la necesidad de reinventar los modelos de negocio, tal vez

industry, for example, the leap from analogical to digital is changing the world. There is also a transition towards multi-channel, which leads to extremely high audience fragmentation and consequently the possible atomisation of the advertising market. Therefore, the parameters governing audiences, advertising and the traditional business model in the conventional media are being redrawn. The transition is extremely deep-seated, and the fact that it is dovetailing with a serious economic crisis means that it is taking place under very severe conditions. This means that there is a need to reinvent the business models, perhaps with the disappearance of some medium, mergers or acquisitions, and who knows if it will mean a major reshuffling of the communication map.

Why isn't the industry readying itself for this change? Seen from a historical perspective, every time a new medium has emerged, there

“Siempre que ha aparecido un nuevo medio ha habido una crisis muy profunda”

vivint una transició molt profunda. En el cas de l'audiovisual, per exemple, el salt de l'anàlògic al digital està canviant el món. També hi ha una transició cap a un multicanal, que comporta una fragmentació de l'audiència altíssima i, en conseqüència, una possible atomització del mercat publicitari. S'estan refent, per tant, els paràmetres pels quals es governaven les audiències, la publicitat i el model de negoci tradicional dels mitjans de comunicació convencionals. La transició és molt profunda i el fet que coincideixi amb una crisi econòmica greu fa que es faci en condicions molt severes. I això comportarà una necessitat de reinventar els models de negoci, potser amb la desaparició d'algun mitjà, fusions o adquisicions, o qui sap si realment amb un trasbalsament molt important del mapa de la comunicació.

Per què el sector no es posiciona al davant del canvi? Vist des d'una perspectiva històrica, sempre que ha aparegut un nou mitjà hi ha

hagut una crisi molt profunda i una readaptació molt necessària, amb les resistències oportunes i amb les oportunitats que també crea l'acceptació. Quan va aparèixer la ràdio, es va donar per liquidada la premsa, que venia del segle XIX i que era una premsa molt atomitzada i molt d'opinió. A Barcelona, es publicaven probablement trenta diaris, segons les tendències sindicals, els partits polítics i els barris. Quan va aparèixer la televisió, es va donar per liquidada la ràdio i quan va aparèixer la televisió temàtica, perquè els satèl·lits i el cable permetien un altre tipus de difusió més enllà de l'ona hertziana normal, es va donar per liquidada –gran error– la televisió generalista. Ara es donen totes aquestes circumstàncies, però apareix un nou mitjà de comunicació. A vegades diem *internet* i ho resolem amb una paraula de tres sílabes, però és que aquí hi ha molts mitjans de comunicació que concatenats poden ser un altre motor i si no hi ha

>>

con la desaparición de algún medio, con fusiones o adquisiciones o quien sabe si realmente con un vuelco sustancial en el mapa de la comunicación.

¿Por qué no se posiciona el sector al frente del cambio? Visto en perspectiva, siempre que ha aparecido un nuevo medio ha habido una crisis muy profunda y una readaptación muy necesaria, con las resistencias oportunas y con las oportunidades que también propicia la aceptación. Cuando apareció la radio, se dio por muerta a la prensa, que venía del siglo XIX y que era una prensa muy atomizada y muy de opinión. En Barcelona, se publicaban probablemente unos treinta diarios, según las tendencias sindicales, los partidos políticos y los barrios. Cuando apareció la televisión, se dio por muerta a la radio, y cuando apareció la televisión temática, porque los satélites y el cable permitían otro tipo de difusión más allá de las ondas

hertzianas normales, se dio por muerta –craso error– a la televisión generalista. Ahora concurren todas estas circunstancias, pero aparece un nuevo medio de comunicación. A veces, decimos *internet* y lo resolvemos con una palabra de tres sílabas, pero es que aquí hay muchos medios de comunicación que, concatenados, pueden ser otro motor, y si todos los medios anteriores no se someten a un profundo proceso de adaptación, llegaremos a una situación un tanto compleja. A partir del soporte de *internet* se están creando otros sistemas de comunicación y está cobrando unas dimensiones realmente muy importantes.

¿Crees que los nuevos roles profesionales, las nuevas tipologías de periodistas y de personal del mundo audiovisual, son una manera de salir airoso de esta situación? Sí. La Comisión Europea publicó, a finales de los ochenta, bajo la presidencia de Jacques Delors,

>>

has been a profound crisis and a much-needed re-adaptation, with the usual reluctance and with the opportunities that also create acceptance. When radio first appeared, the press was considered done with as it dated from the 19th century and was highly atomised, dealing largely in opinion. There were maybe 30 newspapers in print in Barcelona alone, and they wrote from the vantage point of the trade unions, the political parties and the neighbourhoods. When television appeared, radio was considered done with, and when thematic TV channels appeared, because satellites and cable made it possible to broadcast beyond the usual wavelength, general TV was – very erroneously – considered done with. Now all these circumstances are in the air, but a new medium has appeared. We call it ‘the Internet’, and we take care of it with a three-syllable word, but the fact is that here we have many media, which might be another engine if they

“Every time a new medium has emerged, there has been a profound crisis”

>>

“El periodista és ara una mica menys lliure, menys autònom, menys independent”

“El periodista es hoy un poco menos libre, menos autónomo, menos independiente”

««

una gran adaptació de tots els mitjans anteriors arribaríem a una situació una mica complexa. Sobre el suport d’internet, s’estan creant altres sistemes de comunicació i això està agafant unes dimensions realment molt importants.

Creus que una manera de sortir-se’n són els nous rols professionals? Noves tipologies de periodistes i de personal de l’audiovisual?

Sí. La Comissió Europea va treure a finals dels vuitanta, quan la presidència Jacques Delors, el llibre blanc de les noves professions, que deia que durant els pròxims vint anys apareixerien 2.000 professions noves, que encara no sabia quines serien. Crec que es van quedar curts amb aquella predicció perquè probablement no només han aparegut professions noves, sinó que també se n’han transformat moltes. El camioner de fa deu o quinze anys no té res a veure amb el d’ara, que sembla un enginyer de la NASA i té radars de localització

i un ordinador a bord: és algú que més enllà de conduir el camió està en el món de les telecomunicacions. Si això ho apliquem a les nostres professions el resultat, sense fer gaires prediccions, serà molt diferent. Des de fa uns anys, el debat no ha anat més enllà que parlar de la multifuncionalitat o del *multitasking*; en canvi, tots veiem que cal donar un salt i transformar els rols dels periodistes, els quals, avui, en una redacció, no fan la mateixa feina que quan jo era becari a *Tele/eXpres*.

Hem anat a pitjor? Hem anat a pitjor perquè les empreses periodístiques, i molts periodistes, s’han atrinxerat excessivament. Ara s’és una mica menys lliure, menys autònom, menys independent. Em produeix una tristor immensa quan comença una tertúlia a la ràdio o a la televisió i, abans que comenci, ja sé quina posició tenen els que parlan. També hem anat a pitjor en el sentit que l’experiència

««

el libro blanco de las nuevas profesiones, que afirmaba que, en los veinte años siguientes, aparecerían 2.000 nuevas profesiones, aunque en ese momento no sabía cuáles. Creo que se quedaron cortos en su predicción, porque probablemente no sólo han aparecido profesiones nuevas, sino que también muchas de ellas se han transformado. El camionero de hace diez o quince años no tiene nada que ver con el de la actualidad, que parece un ingeniero de la NASA y tiene radares de localización y un ordenador a bordo: es alguien que, más allá de conducir el camión, está en el mundo de las telecomunicaciones. Si aplicamos todo esto a nuestras profesiones, el resultado será, sin necesidad de aventurarnos en demasiadas predicciones, muy distinto. Desde hace algunos años, el debate se ha limitado a tratar la multifuncionalidad o el *multitasking*; en cambio, a nadie se le escapa que hay que dar un salto y transformar los roles de los periodistas

pues, hoy, en una redacción, no desempeñan la misma labor que yo desempeñaba cuando era un becario en el *Tele/eXpres*.

¿Hemos ido a peor? Hemos ido a peor porque las empresas periodísticas, y también muchos periodistas, se han atrincherado excesivamente. El periodista es hoy un poco menos libre, menos autónomo, menos independiente. Siento una tristeza inmensa cuando empieza una tertulia en la radio o en la televisión y, antes de que empiece, ya sé qué postura tienen los que hablarán. También hemos ido a peor en la medida en que la experiencia ha perdido consideración, entre otros motivos, por razones económicas y porque no hemos dado a los periodistas la formación adecuada. Me parece que el rejuvenecimiento de las redacciones ha llevado la eliminación de la experiencia necesaria para que la gente joven conviva con la gente mayor. Yo tuve la extraordinaria fortuna de ser estudiante en prácticas en *Tele/*

««

were concatenated. Plus, if all the previous media do not truly adapt the situation might become quite complex. Other communication systems are being created with the Internet as their basis, and they are coming to take on truly impressive proportions.

Do you think that one way of rising above this is the new professions? New kinds of journalists and audiovisual jobs? Yes. In the late 1980s, when Jacques Delors was at the head of the European Commission, it issued a White Paper on the new professions, which stated that 2,000 new professions would appear in the next 20 years, even though they did not know yet what they would be. I think that they fell short with this prediction because probably not only have new professions appeared, but many existing professions have changed. The lorry driver of 10 or 15 years ago has nothing to do with the lorry driver of today, who resembles a NASA engineer and

has location radar and a computer onboard. Lorry drivers today are conversant in the world of telecommunications, in addition to driving their vehicles. If we apply this to our professions, the result – without having to go out on a limb with our predictions – will be very different. For some years now, the debate has gone no further than just talking about multi-functionality or multitasking, yet we all see that a leap must be taken to transform the role of journalists, because their job today on an editorial team is not the same as when I was an intern at *Tele/eXpres*.

Have things gotten worse? Things have gotten worse because the journalism companies, not to mention many journalists, have bunkered down too much. Nowadays, journalists are a little less free, a little less autonomous, less independent. I feel very sad when a talk show begins on the radio or television and even before it starts

"Now journalists are a little less free, a little less autonomous, less independent"

està desconsiderada, entre altres motius, per raons econòmiques i perquè no hem donat als periodistes la formació adequada. Em sembla que el rejunveniment de les redaccions ha suposat l'eliminació de l'experiència necessària perquè convisquin la gent jove amb la gent gran. Jo vaig tenir la immensa sort de ser estudiant en pràctiques a *Tele/eXpress* i de tenir de director a Manuel Ibáñez Escofet, que deixava entrar cada dia els becaris i els redactors joves a la reunió de portada. Era una classe de periodisme magnífica. El fet que ara hi hagi a les redaccions massa gent jove sense experiència, que no van viure la crisi dels noranta, i menys les dels vuitanta, fa que estem alimentant una altra crisi a més a més de la crisi financeria internacional i de la crisi local pel model de creixement que tenia Espanya.

En aquest context, com veus les prejubilacions que s'han dut a terme en algunes redaccions? Les prejubilacions han estat mor-

tals en aquest sentit. Però no només a la premsa, també en el món bancari i a molts altres sectors. Em deia el director general d'una caixa d'estalvis important que han tret a gent que ara tindria prop de 60 anys; a més a més dels coneixements de sempre, donaven el que ell en deia "crèdit per olfacte" i els han substituït per gent que sap més idiomes, però per als quals els clients són números i donen menys crèdits dels que el director de la caixa voldria. Això ha estat important a les redaccions, però també en els taulells de les entitats de crèdit, i de tants altres exemples de la vida.

El posicionament moltes vegades no neutre del periodista, o directament tendencios, creus que té un impacte en l'esfera pública? Crec que tot això té repercussió en el descrèdit que l'opinió pública té de la funció del periodista. Alguna cosa no estem fent bé quan a les enquestes del CIS de fa deu o quinze anys els periodistes estàvem

>>

eXpress y de tener como director a Manuel Ibáñez Escofet, que cada día dejaba entrar a los becarios y a los redactores jóvenes a la reunión de la primera página. Aquello era una clase de periodismo magnífica. Que haya hoy en las redacciones demasiada gente joven sin experiencia, que no vivió la crisis de los años noventa, provoca que estemos alimentando otra crisis además de la crisis financiera internacional y de la crisis local debida al modelo de crecimiento que tenía España. **En este contexto, ¿cómo ves las prejubilaciones que se han llevado a cabo en algunas redacciones?** Las prejubilaciones han sido, en este sentido, mortales. Pero no sólo en la prensa, también en el mundo bancario y en muchos otros sectores. El director general de una caja de ahorros importante me contaba que han echado a gente que ahora rondaría los 60 años; además de los conocimientos de toda la vida, daban lo que él denominada "crédito por olfato". Los

han sustituido por gente que sabe más idiomas pero para quienes los clientes son meros números, y que dan menos créditos de los que quería el director de la caja. Ese fenómeno ha sido importante en las redacciones, pero también en los mostradores de las entidades de crédito y en muchos otros ámbitos de la vida.

El posicionamiento muchas veces no neutro del periodista, o directamente tendencioso, ¿crees que tiene un impacto en la esfera pública? Creo que todo eso influye en el descrédito que tiene la opinión pública de la función del periodista. Algo no estamos haciendo bien cuando, en las encuestas del CIS de hace diez o quince años, los periodistas estábamos entre las profesiones que encabezaban el ranking de prestigio y ahora estamos al final. Algo hemos hecho mal y tenemos que hacer autocrítica. La gente ha visto demasiado atrincheramiento, demasiada distancia, demasiada ingenuidad en algún

>>

I already know the positions of the talking heads. Things have also gotten worse in the sense that experience is undervalued for many reasons, including economic, and because we have not trained journalists properly. I think that the hiring of younger writers on the editorial teams has led to the elimination of much needed experience, so young people can't work side-by-side with veterans. I was extremely lucky when I was a student doing my internship at *Tele/eXpres* and Manuel Ibáñez Escofet was the editor-in-chief. He let the interns and young journalists sit in on the headline meeting every day. That was a fantastic lesson in journalism. The fact that there are too many inexperienced young people on the editorial staff now who never lived through the crisis of the 1990s, much less the 1980s, means that we are feeding another crisis in addition to the international financial crisis and the local crisis in Spain's growth model.

Given this, how do you feel about the early retirement of some writing staff? Early retirement has been a death blow, not only in the press but also in banking and other industries. The general manager of a major savings bank told me that they fired people who would now be close to 60 years old; in addition to the knowledge they had amassed over the years, they were able to "intuitively sniff out a good loan prospect". They have been replaced by people who are proficient in more languages, but for whom the customers are just numbers, and they grant fewer loans than the bank manager would like. This has been an important factor on the writing staffs of newspapers, but also behind the counters of the lending banks and in so many other walks of life.

Do you think that the dubiously neutral or even outrightly biased stances of journalists have an impact on the public sphere? I think

>>

“Aquí qualsevol que hagi anat a tres tertúlies o vingui de ‘Gran Hermano’ diu que és periodista”

««

entre les professions que encapçalaven el prestigi i ara n'estem a la cua. Alguna cosa hem fet malament i hem de fer una autocrítica. La gent ha vist massa atrinxerament, massa distància, massa ingenuïtat en algun moment, massa entrega. Un periodista era una persona molt més respectada fa uns anys; ara només ho són alguns.

Ho podem emmarcar dins de la crisi de legitimitat de les institucions? Antonio Alvarez Solís, un veterà periodista que va ser director d'*Interviú* i va treballar a *La Vanguardia*, explicava fa anys que va veure un senyor que a la seva targeta de visita posava “xxx, subscriptor de *La Vanguardia*”. Poca broma, eh!, ser subscriptor de *La Vanguardia* no ho era qualsevol. Avui això és impensable. Per què? Primer, perquè parlem malament i escrivim malament. El diari ha de ser també el dipòsit on es cuïd la llengua, l'instrument principal amb què treballem no el cuidem i ningú no ens exigeix cuidar-lo. Més

enllà de l'atrinxerament, de la manca d'experiència, de les jubilacions anticipades, es pot veure en la llengua. Tampoc hem cuidat que aquí qualsevol que hagi anat a tres tertúlies o procedeixi de *Gran Hermano*, o del Gran Hermano de la política, que també n'hi ha, digui que és periodista. Això que qualsevol es pugui proclamar periodista en un mitjà de comunicació públic o privat davant de la passivitat dels col·legis professionals, de la resta de companys, de la mateixa acadèmia de la televisió, i ens quedem tots tan tranquil·ls... Potser que revisem el gènere de la tertúlia, li posem uns límits i marquem unes quantes exigències, perquè si no qualsevol persona, anant-hi, desprestigia la nostra professió.

Internet també ha obert els límits del que és ser periodista. Els mitjans tradicionals tenen apartats en línia on diuen “tu, també periodista” i on tothom pot informar... Podem admetre fenòmens com el

««

momento, demasiada entrega. Un periodista era una persona mucho más respetada hace unos años, y ahora lo son sólo unos cuantos.

¿Podemos enmarcarlo dentro de la crisis de legitimidad de las instituciones? Antonio Alvarez Solís, un veterano periodista que fue director de *Interviú* y que trabajó en *La Vanguardia*, contaba hace años que vio a un señor que, en su tarjeta de visita, había puesto “xxx, subscriptor de *La Vanguardia*”. ¡Poca broma, eh!, que no todo el mundo era subscriptor de *La Vanguardia*. Hoy, algo así es impensable. ¿Por qué? En primer lugar, porque hablamos mal y escribimos mal. El periódico también ha de ser el depósito donde se cuide la lengua. No cuidamos nuestro instrumento principal, y nadie nos exige cuidarlo. Más allá del atrincheramiento, de la falta de

experiencia o de las jubilaciones anticipadas, se aprecia en la lengua. Tampoco hemos cuidado que, aquí, cualquiera que haya ido a tres tertulias o que venga de *Gran Hermano* o del Gran Hermano de la política, que también lo hay, diga que es periodista. Que cualquiera pueda proclamarse periodista en un medio de comunicación público o privado ante la pasividad de los colegios profesionales, del resto de compañeros, de la propia academia de la televisión, y que todos nos quedemos tan tranquilos... Tal vez deberíamos revisar el género de la tertulia, ponerle unos límites y establecer unas cuantas exigencias, porque, de lo contrario, cualquier persona, acudiendo a ellas, puede desprestigar a la profesión.

Internet también ha abierto los límites de lo que es ser periodista. Los medios tradicionales tienen apartados en línea titulados “tú, también periodista” donde todo el mundo puede informar... Pode-

««

that all of this is reflected in the fact that public opinion has largely discredited journalists. We are doing something wrong when 10 or 15 years ago the CIS surveys rated journalism among the most prestigious professions and now we're at the bottom of the list. We are doing something wrong and we need to take a critical look at it. People have seen too much bunkering down, too much distancing, too much ingenuousness at some point in time, too much devotion. A journalist was a much more highly respected person years ago, and now only some of them are respected.

Can we put this down to the crisis in institutional legitimacy? Some years ago, Antonio Alvarez Solís, a veteran journalist who was the editor-in-chief of *Interviú* and worked at *La Vanguardia*, said that he had seen a man whose business card read “xxx, subscriber to *La Vanguardia*”. Hey, that's serious stuff: not just anyone was a subscriber

to *La Vanguardia*! Today that is unthinkable. Why? Firstly, because we speak and write badly. A newspaper should also be a repository where language is cultivated as the prime instrument with which we work, but we don't cultivate the language, nor does anyone require us to. Beyond the bunkering down, the lack of experience and early retirement, another issue is language. Nor have we heeded the fact that here anyone who has participated in a few talk shows or appeared on *Big Brother* or the Big Brother of politics, which also exists, can claim to be a journalist. So anyone can proclaim themselves a journalist in the private or public media, given the passivity of the professional colleges and of the television academy itself, and we just sit there wringing our hands... Perhaps we should revise the talk show genre, put some constraints on it and set some requirements, because if we don't we are discrediting our profession by letting just anyone participate.

“Aquí cualquiera que haya ido a tres tertulias o que venga de ‘Gran Hermano’ dice que es periodista”

del periodista ciutadà, però hi ha d'haver uns límits. Crec que un dels problemes que té internet és, justament, el de la credibilitat. Alhora, la pèrdua principal que hem tingut els mitjans de comunicació és la de credibilitat, tant dels mitjans com dels periodistes. I la suma de totes ens ha donat com a resultat que no estem travessant els millors moments en la consideració de l'opinió pública, que és per a qui treballem i a qui ens devem.

D'altra banda, el ministre Sebastián va dir fa poc que la llei de l'audiovisual va per llarg. Què en penses d'això i de la manca d'un consell audiovisual estatal? Són dues coses diferents. La llei de l'audiovisual, quan la reclamàvem fa deu o quinze anys, ja era difícil. Avui encara és més difícil, perquè hi ha molts més mitjans i moltes situacions noves, tot i que algun marc regulatori hem de tenir. Pel que fa als consells, no sóc una persona ni que hi estigui

mos admitir fenòmenos como el del periodista ciudadano, pero tiene que haber unos límites. Creo que uno de los problemas que plantea internet es, precisamente, el de la credibilidad. Al mismo tiempo, la pérdida principal que hemos sufrido los medios de comunicación es la de la credibilidad, tanto de los medios como de los periodistas. Y la suma de todo eso ha dado como resultado que no estamos atravesando el mejor momento a ojos de la opinión pública, que es para quien trabajamos y a quien nos debemos.

Por otro lado, el ministro Sebastián dijo recientemente que la ley del audiovisual va para largo. ¿Qué te parece eso y que no existe un consejo estatal del audiovisual? Son dos cosas distintas. La ley del audiovisual ya era algo difícil cuando la reclamábamos hace diez o quince años. Y hoy lo es más si cabe porque hay muchos más medios y muchas situaciones nuevas, aunque sí es cierto que necesi-

The Internet has also extended the boundaries of what it means to be a journalist. The traditional media now have online sections that say, “you, too, can be a journalist” where anyone can report... We can accept phenomena like the citizen-journalist, but there have to be limits. I think that one of the Internet's problems is precisely its credibility. At the same time, the main loss in the media is also credibility, both of the media and the journalists. And the sum of all this has led to the fact that we're suffering with how the public sees us when, after all, we work for them and are indebted to them.

On the other hand, not too long ago Minister Sebastián said that the audiovisual law still has a long way to go. What do you think about that and the lack of a state-wide audiovisual council? These are two different issues. The audiovisual law was tricky even 10 or 15 years back when we were calling for one. Today it's even trickier because

“Anyone who has participated in a few discussions or appeared on ‘Big Brother’ can claim to be a journalist”

extraordinàriament a favor ni d'aquelles que hi estan, quasi ideològicament, en contra. Si els consells de l'audiovisual han de ser com el de Catalunya, Navarra o Andalusia, que produeixen papers però molts desconectats de la realitat, i sobretot, el que trobo molt més greu, com un reflex molt directe de les participacions parlamentàries, em semblen molt poc interessants. Per a això, ja hi ha una comissió parlamentària de control dels mitjans públics i uns consells d'administració. Si no, el que estem creant són més cementiris d'elefants. Si el consell de l'audiovisual ha de ser una mica a l'anglesa, format per personatges independents, de prestigi reconegut, aleshores ja en podem parlar. ■

tamos algún marco regulador. En lo que respecta a los consejos, no soy alguien que esté ni extraordinariamente a favor, ni una de esas personas que están en contra casi por cuestiones ideológicas. Si los consejos del audiovisual han de ser como el de Cataluña, Navarra o Andalucía, que producen documentación pero mucha desconectada de la realidad y, sobre todo –y esto es lo que se me antoja más grave–, como un reflejo muy directo de las participaciones parlamentarias, me parecen muy poco interesantes. Para eso ya existe una comisión parlamentaria de control de los medios públicos y unos consejos de administración. Si no, lo que estamos creando son más cementerios de elefantes. Si el consejo del audiovisual ha de ser un poco a la manera inglesa, formado por figuras independientes, de prestigio reconocido, entonces hablemos. ■

there are many more media and many new situations, although we have to have some sort of regulatory framework. As for the councils, I am neither extraordinarily in favour of them nor the kind of person who is almost ideologically opposed to them. If the audiovisual councils have to be like the ones in Catalonia, Navarra or Andalusia, which issue papers that are totally out of touch with reality, and especially when – and this I consider a much more serious problem – they are a direct reflection of parliamentary interests, I do not find them at all useful. There is already a parliamentary commission controlling the public media and administrative councils that fills this role. If not, we are simply creating more elephant graveyards. If the audiovisual council were to be somewhat more English in style, made up of independent, professionally prestigious members, then we could start talking. ■